

FINANSTILSYNETTHE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Advokatfirma Øglænd & Co AS
Advokat Håkon Halvorsen
Luramyrveien 25A
4313 SANDNES
NORWAY

Vår referanse
24/8204
Deres referanse

30.06.2026

Tilsynsrapport

1 Innledning

Finanstilsynet har gjennomført tilsyn med Vold Regnskap AS, org. nr. 888 978 062 (heretter foretaket). Formålet med Finanstilsynets tilsyn var å kontrollere regnskapsføringen for to av advokat Per A. Ousdals selskaper. Finanstilsynet kontrollerte også om ytterligere sju regnskapsoppdrag utføres iht. kravene i regnskapsførerloven og annet sentralt regnskaps- og skatteregelverk.

Finanstilsynet gjennomførte møter med foretaket 23. og 24. januar 2025. Denne tilsynsrapporten bygger på Finanstilsynets foreløpige rapport med varsel om tilbakekall av godkjenning som regnskapsforetak 3. juli 2025 og foretakets kommentarer ved advokatfirmaet Økland 17. oktober 2025.

2 Finanstilsynets oppsummering

Finanstilsynet har avdekket alvorlige og gjennomgående mangler i foretakets oppdragsutførelse.

For ett oppdrag (oppdrag H / Otica AS) gjelder manglene flere sentrale plikter etter regnskapsførerloven, bokføringsregelverket og hvitvaskingsloven. Foretaket hadde over flere år ikke tilstrekkelig forståelse av virksomheten i selskapet, selv om transaksjonsmønsteret var omfattende og uvanlig. Det ble gjennomført betydelige inn- og utbetalinger uten klar sammenheng med selskapets virksomhet. Transaksjonene ble i stor grad bokført mot mellomværende med oppdragsgiver, uten at foretaket gjorde tilstrekkelige undersøkelser, innhentet nødvendig dokumentasjon eller vurderte hva transaksjonene faktisk gjaldt.

Finanstilsynet har også avdekket at foretaket i deler av oppdragsperioden ikke hadde utpekt oppdragsansvarlig regnskapsfører for oppdrag H. I tillegg var kvalitetskontrollen mangelfull, og foretaket undersøkte ikke transaksjoner som utløste undersøkelsesplikt etter hvitvaskingsloven.

Kontrollen av de øvrige sju regnskapsoppdragene viste også alvorlige mangler. Foretaket hadde ikke gjort tilstrekkelige vurderinger av oppdragsgivernes interne rutiner. Det var vesentlige mangler ved pliktige avstemminger, feil knyttet til balanseføring av utsatt skattefordel og alvorlige svakheter i kvalitetskontrollen på oppdragsnivå og i kontrollen av medarbeideres arbeid. Manglene gikk igjen i alle de kontrollerte oppdragene og viser systematiske svakheter i foretakets styring og kontroll.

Finanstilsynet ser svært alvorlig på forholdene. Etter en ny samlet vurdering har Finanstilsynet likevel, under tvil, kommet til at det ikke skal fattes vedtak om tilbakekall av foretakets godkjenning. Det er særlig lagt vekt på at hoveddelen av de grove overtredelsene som fremgår av rapporten, knytter seg til oppdrag H og til arbeid utført av foretakets styreleder og eier. Foretaket har ansvar

for manglene som er avdekket. Samtidig mener Finanstilsynet at et tilbakekall ikke vil være et forholdsmessig og nødvendig tiltak overfor foretaket.

De avdekkede manglene er likevel så alvorlige at foretaket må gjennomgå årsakene til regelbruddene på en systematisk måte. Foretaket må kunne dokumentere både hvilke årsaker som er identifisert, og hvilke tiltak som er satt i verk for å hindre at tilsvarende feil skjer igjen. Generelle opplæringstiltak eller interne innskjerpinger er ikke tilstrekkelig alene. Tiltakene må følges opp med konkrete endringer i rutiner, kontrollaktiviteter og ledelsesoppfølging.

Finanstilsynet er kjent med at styreleder og eier er siktet av politiet i forbindelse med regnskapsoppdrag for foretak tilknyttet advokat Ousdal. Finanstilsynet vil vurdere den videre oppfølgingen av vedkommendes roller i foretaket i en egen prosess.

3 Finanstilsynets merknader

3.1 Oppdragsansvarlig regnskapsfører

Konklusjon

Foretaket har ikke sørget for å utpeke en oppdragsansvarlig regnskapsfører for oppdraget Otica AS i perioden mai 2020 til oktober 2022. Dette er brudd på forrige regnskapsførerlov (1993) § 6 andre ledd.

Begrunnelse

Under tilsynsmøtet fremla foretaket oppdragsavtale med Otica AS som var datert 23. oktober 2022. I redegjørelse 18. oktober 2024 har foretaket opplyst at opprinnelig avtale om regnskapsoppdrag ble inngått i 2017. Ettersom foretaket ikke kunne fremlegge oppdragsavtale for perioden mellom 2017 og 2022, la Finanstilsynet i foreløpig rapport til grunn at kravet til oppdragsavtale og utpeking av oppdragsansvarlig regnskapsfører, var brutt.

I svaret til foreløpig rapport har foretaket fremlagt oppdragsavtale som er signert av partene 10. juli 2012. I denne avtalen var det autorisert regnskapsfører og daværende daglig leder i Vold Regnskap AS, Ingve Sørheim, som var utpekt som oppdragsansvarlig regnskapsfører. Sørheim sluttet i foretaket 5. mai 2020.

Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket har sørget for at det har foreligget oppdragsavtale i hele oppdragsperioden, men at det ikke har vært utpekt oppdragsansvarlig i perioden fra Sørheims fratreden i mai 2020 frem til ny oppdragsavtale, med ny utpekt oppdragsansvarlig, ble signert i oktober 2022. Bokføringen har i denne perioden blitt utført av regnskapsforetakets styreleder og eier som ikke har godkjenning som statsautorisert regnskapsfører, uten at arbeidet har vært underlagt kontroll av oppdragsansvarlig statsautorisert regnskapsfører.

3.2 Vurdering av oppdragsgivers interne rutiner

Konklusjon

Flere kontrollerte regnskapsoppdrag mangler tilstrekkelige vurderinger av oppdragsgivers interne rutiner som er sentrale for utføringen av regnskapsoppdragene. Dette er brudd på regnskapsførerloven (1993) § 2 andre ledd, jf. forrige GRFS punkt 5.2 og regnskapsførerloven § 5-4, jf. ny GRFS punkt 5.4 og 9.1. Bruddene anses samlet sett som grove.

Begrunnelse

Formålet med kravet til vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er å sikre at forhold ved oppdragsgivers systemer og prosesser som kan påvirke kvaliteten på regnskapsmaterialet er identifisert og at oppdragsutførelsen tilpasses risikoen i det enkelte oppdrag.

Kravet innebærer at det må gjøres en konkret og oppdragsspesifikk vurdering av rutiner knyttet til sentrale deler av regnskapsprosessen.

Finanstilsynet har ved gjennomgangen av de kontrollerte oppdragene lagt til grunn at vurderingene av oppdragsgivernes interne rutiner gjennomgående er mangelfulle. Vurderingene fremstår i flere tilfeller som generelle og lite konkrete, og det er i liten grad dokumentert at rutiner som er sentrale for regnskapsføringen, er identifisert og vurdert. Dette gjelder både vurdering av rutiner for oppdrag med prosjektbasert virksomhet (oppdrag B og D), og vurdering av oppdragsgivers rutiner som sikrer etterlevelse av særskilte bokføringskrav (oppdrag E).

I oppdrag H er det fremlagt standardiserte skjemaer for gjennomgang av interne rutiner. Disse er i hovedsak utfyllt med korte og generelle kommentarer, uten konkret beskrivelse av hvordan oppdragsgivers rutiner fungerer i praksis. Dokumentasjonen viser at det ikke er foretatt en reell vurdering av de forhold som er avgjørende for regnskapsføringen. Skjemaet inneholder åtte sjekkpunkter, hvor regnskapsfører blant annet skal vurdere dokumentasjon av bokførte opplysninger, informasjonsflyt fra oppdragsgiver, balansen, kontantforvaltning, oppfølging ved rapportering, oppfølging av feil og mangler, oppbevaringsplikt og varsling om vesentlige forhold. Vurderingene er i hovedsak besvart med korte og generelle kommentarer, som "Ja" eller på en ufullstendig måte.

Manglene innebærer at gjennomgangen ikke er egnet til å identifisere svakheter i oppdragsgivers rutiner som er av betydning for regnskapsføringen. Finanstilsynet mener derfor at bruddene samlet sett er grove.

Foretaket anfører at regelverket ikke oppstiller krav til skriftlighet utover det som følger av regnskapsførerloven § 5-3, og at det er tilstrekkelig å dokumentere at en gjennomgang er gjennomført. Foretaket viser i denne sammenheng også til kravene til virksomhetsforståelse etter GRFS punkt 5.3.

Finanstilsynet bemerker at det påpekte forholdet gjelder kravet etter regnskapsførerloven § 5-4 og GRFS punkt 5.4 om vurdering av oppdragsgivers interne rutiner, og ikke kravet til dokumentasjon eller virksomhetsforståelse.

Kravet til vurdering av interne rutiner er et selvstendig krav som retter seg mot innholdet og kvaliteten på vurderingen. Selv om regelverket ikke oppstiller detaljerte formkrav til dokumentasjonen, må dokumentasjonen være tilstrekkelig til å vise at relevante og vesentlige rutiner faktisk er identifisert og vurdert. En gjennomgang som er begrenset til generelle vurderinger eller avhuking i standardiserte skjemaer, uten tilpasning til oppdragets art og risiko, oppfyller ikke dette kravet.

Foretaket har også i sitt svar opplyst om enkelte tiltak som er iverksatt i tilknytning til foretakets vurdering av oppdragsgivernes rutiner. Blant annet er det avholdt eget møte med de oppdragsansvarlige angående viktigheten av gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner, og dokumentasjonen av denne, og alle ansatte er pålagt å ta kurset GRFS-oppdagsutførelse og oppdragsdokumentasjon. Det er også presisert at skjemaet må oppdateres, og at oppdragsansvarlige må følge opp utførende regnskapsfører der det er mangler.

3.3 Avstemminger

Konklusjon

Foretaket har ikke i tilstrekkelig grad gjennomført pliktige avstemminger i de kontrollerte oppdragene. Manglene i avstemmingene er vesentlige for flere av de kontrollerte oppdragene. Samlet er dette et grovt brudd på regnskapsførerloven § 5-4 første ledd, jf. GRFS punkt 10.3 og 9.3.

Begrunnelse

I de utvalgte oppdragene ble alle avstemminger ved utgangen av regnskapsåret 2023 gjennomgått i møtet. Foretakets mangelfulle avstemmingsdokumentasjon viste at ingen av oppdragene var avstemt på en fullstendig måte ved årsavslutningen.

Finanstilsynets vurdering av avstemmingene i de ulike oppdragene er beskrevet i detalj i varslet, og foretaket har i svar til foreløpig rapport inngitt omfattende kommentarer til Finanstilsynets påpekninger. Finanstilsynet har hatt en ny gjennomgang av avstemmingsmaterialet og sammenstilt dette med foretakets kommentarer til påpekninger i foreløpig rapport.

Oppdrag A.

Finanstilsynet la i foreløpig rapport til grunn at det manglet dokumentasjon for ni kontoer. I tilsvaret har foretaket lagt ved feriepengelisten som det anføres skal ha vært oppbevart i klientpermen (oppdragsdokumentasjonen). Finanstilsynet legger til grunn at konto for feriepengene er avstemt, og har redusert manglene til åtte av 13 kontoer.

Foretaket har videre anført at det må legges til grunn at tre balansekontoer for offentlige avgifter også er avstemt ved at terminoppgaver for alle terminer er vedlagt i klientpermen og at det er huket av for at disse kontoene stemmer med bokførte saldoer for de enkelte terminer. Det er imidlertid ikke utarbeidet totalavstemming for året som viser at alt er innberettet. Finanstilsynet anser dermed avstemmingsdokumentasjonen for mangelfull.

Oppdrag B.

Av 21 kontrollerte balansekontoer forelå det manglende eller mangelfull avstemmingsdokumentasjon for seks kontoer (29 %).

Oppdrag C.

Av 23 kontrollerte balansekontoer forelå det manglende eller mangelfull avstemmingsdokumentasjon for åtte kontoer (35 %).

Oppdrag D.

For konto 1500 Kundefordringer forelå det ingen dokumentasjon i oppdragsdokumentasjonen som viste at regnskapsfører har vurdert kundefordringene.

Foretaket har i tilsvaret anført at listen over kundefordringer er gjennomgått, men at vurderingene er foretatt direkte i regnskapsprogrammet, og at årsaken til at det ikke fremkommer at postene er vurdert, er at det "manglet en hake i den boksen i programmet, som gjør at notene og kommentarene ikke kommer med i utskriften.", og at dette var årsaken til at det i møtet ikke kunne fremvises at kundefordringene var avstemt. Finanstilsynet bemerker til dette at foretaket må ha rutiner som sikrer at den oppdragsdokumentasjonen som utarbeides, er fullstendig, se GRFS punkt 12.1 første og fjerde ledd.

Finanstilsynet har gått gjennom kundespesifikasjonen som ble sendt som vedlegg til tilsvaret som dokumentasjon på regnskapsførers gjennomgang. Denne viser at det er gjort vurderinger av beløpene til åtte kunder. Samtidig viser oversikten at det er flere gamle poster, både debet- og kreditposter, som ikke er vurdert av regnskapsfører. Etter Finanstilsynets vurdering tyder dette på at gjennomgangen har vært overfladisk. Mange av de eldre beløpene burde vært vurdert og dokumentert, og det mangler bevis på at disse er tatt opp og gjennomgått med oppdragsgiver. Finanstilsynet bemerker også at seks av de åtte vurderte beløpene er merket som "dobbelbetaling", uten dokumentasjon på hvordan dette er håndtert med oppdragsgiver. Finanstilsynet legger til grunn at det ikke er foretatt en systematisk gjennomgang av kundespesifikasjonen og at avstemmingen er mangelfull.

Konto 1530 Prosjekter i arbeid. Oppdragsgiveren driver rørleggervirksomhet med prosjekter i arbeid. Det er ikke dokumentert i oppdragsdokumentasjonen at oppdragsgiver har bekreftet at det ikke er prosjekter under arbeid ved årets slutt. Det foreligger heller ikke dokumentasjon på at regnskapsfører har vurdert dette forholdet.

Oppdrag E.

Av 22 balansekontoe var det manglende eller mangelfull avstemming og dokumentasjon av elleve av balansekontoene (50 %).

For tre av kontoene hvor Finanstilsynet mener at avstemmingene er ufullstendige, kontoene 2600 Forskuddstrekk, 2770 Arbeidsgiveravgift og 2740 Oppgjørskonto merverdiavgift, er det i tilsvaret anført at det ikke er krav om totalavstemming. Regnskapsfører huket av på kontoene og "gulet ut" beløp på terminoppgave og A-melding som dokumentasjon for at det er kontrollert. Det er anført at det kun er én medarbeider i foretaket som benytter denne arbeidsmetodikken, og at de øvrige ansatte i foretaket utarbeider totalavstemming. Finanstilsynet viser til at dette ikke er tilstrekkelig dokumentasjon fordi den ikke viser at sum forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift innberettet gjennom året for samtlige terminer stemmer med bokførte saldoer ved årets slutt.

Konto 2925 er en mellomregningskonto (gjeldspost) med et annet selskap i samme gruppering, som også er oppdragsgiver til Vold Regnskap AS. Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at det ikke forelå dokumentasjon som viste at tilsvarende fordring var bokført i dette selskapet. Det er i tilsvaret vedlagt dokumentasjon som skal vise at kontoene skal være avstemt, men Finanstilsynet kan ikke ut fra den ettersendte dokumentasjonen se at mellomregningskontoene faktisk er avstemt.

Oppdrag F.

Finanstilsynet la i foreløpig rapport til grunn at det manglet avstemming av 12 av 23 kontoer. Foretaket har i tilsvaret lagt ved dokumentasjon som viser at det var utarbeidet anleggskartotek uten at dette ble fremlagt i møtet. Finanstilsynet finner å legge til grunn tilsvaret om at anleggskartotek var utarbeidet og reduserer dermed mangelen med én konto, fra 12 til elleve kontoer (48 %).

Oppdrag G.

Av seks balansekontoe var det manglende eller mangelfull avstemming og dokumentasjon av to av disse (33 %).

Foretaket opplyser i svar til foreløpig rapport at det ved flere anledninger i 2024 og 2025 ble påpekt overfor de ansatte at alle kontoer skal avstemmes. Det erkjennes imidlertid at foretaket har et klart forbedringspotensial i å gjennomføre og dokumentere avstemminger. Foretaket mener likevel etter en intern gjennomgang at de fleste avstemmingene er gjort korrekt. Når det gjelder kontrollen av balansekontoene, opplyser foretaket om at dette *er sjekket og kommunisert muntlig*, men erkjenner at det ikke har vært gode nok papirspor for dette. Foretaket har redegjort for at *dette er kraftig innskjerpet internt, og at de ansatte har tatt kurs for å sikre korrekt etterlevelse*. Foretaket har i den forbindelse vedlagt dokumentasjon i tilsvaret som viser at alle ansatte har gjennomført kurset "Dokumentasjon og avstemming av balansen". I tillegg har de statsautoriserte regnskapsførerne tatt kurset "Årsoppgjør for små foretak – del 3".

Finanstilsynet finner det kritikkverdig at det er funnet vesentlige mangler ved dokumentasjonen for avstemmingene i alle de kontrollerte oppdragene. Finanstilsynet viser til at mangler i avstemminger og dokumentasjon også er påpekt av Finanstilsynet ved tidligere tilsyn, uten at foretaket har tatt innover seg eller forstått hva som kreves på dette området.

3.4 Utsatt skattefordel

Konklusjon

Foretaket har i oppdrag A og B oppført utsatt skattefordel i balansen selv om begge selskapene gikk med underskudd og egenkapitalen i selskapene var tapt. Regnskapsfører har ikke for noen av oppdragene vurdert om utsatt skattefordel kunne balanseføres. Dette er brudd på regnskapsførerloven § 5-4 første ledd, jf. GRFS pkt. 10.2. Det er også brudd på NRS 8 punkt 4.3.1.2, jf. punkt 6.1.1.2.

Begrunnelse

Begge selskapene (oppdrag A og B) hadde negativ arbeidskapital og det var lite likvide midler i selskapene. Foretaket har bistått begge oppdragsgiverne med utarbeidelse av årsregnskapet.

Det forelå ingen vurdering i foretakets oppdragsdokumentasjon som viste om den utsatte skattefordelen kunne balanseføres, herunder forelå det ikke dokumentasjon som viste at forholdet var tatt opp med oppdragsgiverne slik at de var gjort oppmerksomme på konsekvensene eller betydning det hadde for regnskapet at utsatt skattefordel var balanseført.

I prinsippnoten er det opplyst at årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 – God regnskapsskikk for små foretak. Utsatt skattefordel er balanseført.

I svaret til foreløpig rapport har foretaket forklart den utsatte skattefordelen når det gjelder oppdrag B, men erkjenner at vurderingen burde vært nedfelt skriftlig av regnskapsfører.

Finanstilsynet bemerker at ved balanseføring av utsatt skattefordel som ikke er reell, medfører dette en styrking av egenkapitalen som heller ikke er reell, og regnskapet viser dermed ikke den faktiske situasjonen i selskapet. Det er derfor alvorlig når det ikke foreligger en begrunnet vurdering av balanseføringen av utsatt skattefordel.

Når det gjelder oppdrag A har foretaket opplyst at balanseføringen av den utsatte skattefordelen antakeligvis skyldes en feil, uten noen nærmere forklaring til feilen.

Finanstilsynet mener at bruddet er grovt fordi balanseføring av utsatt skattefordel uten en begrunnet vurdering kan gi et misvisende bilde av selskapenes egenkapital og økonomiske stilling.

3.5 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå

Konklusjon

Foretaket har ikke gjennomført tilstrekkelig overordnet intern kontroll på oppdragsnivå i de kontrollerte oppdragene. For oppdrag H er det ikke dokumentert årlig overordnet kvalitetskontroll for regnskapsårene 2020, 2021 og 2023. Dette er brudd på regnskapsførerloven § 5-1 første ledd, jf. GRFS punkt 5.2. Bruddet er grovt.

Begrunnelse

Oppdragsansvarlig regnskapsfører skal minst én gang årlig kontrollere at sentrale krav i oppdragsutførelsen er oppfylt, herunder krav til virksomhetsforståelse, vurdering av oppdragsgivers interne rutiner og kvalitetssikring av rapporteringsgrunnlaget, jf. GRFS punkt 5.2.

Foretaket har benyttet standardiserte skjemaer for kvalitetssikringen. Finanstilsynet legger likevel til grunn at kontrollene ikke har vært tilstrekkelige. De har ikke avdekket gjennomgående mangler i oppdragsutførelsen, herunder mangelfulle vurderinger av interne rutiner og vesentlige mangler ved avstemminger. Dette viser at kontrollene ikke har vært tilstrekkelig innrettet mot vesentlige risikoområder i oppdragene.

Foretaket anfører at GRFS punkt 5.2 innebærer en innsatsforpliktelse, ikke en resultatforpliktelse, og at Finanstilsynet ikke kan konkludere med brudd alene fordi kontrollene ikke avdekket de manglene Finanstilsynet senere påpekte. Foretaket mener også at grunnlaget for vurderingen av oppdrag A–G ikke er tilstrekkelig begrunnet.

Finanstilsynet fastholder vurderingen. Kravet til overordnet intern kontroll oppfylles ikke ved formell avhuking i standardiserte skjemaer. Kontrollen må være reell, oppdragsspesifikk og egnet til å avdekke vesentlige feil og mangler. Manglene i oppdrag A–G er beskrevet i punktene ovenfor og fremgikk også av foreløpig rapport. Foretaket har derfor hatt anledning til å uttale seg om grunnlaget for vurderingen.

For oppdrag H har foretaket fremlagt dokumentasjon som viser at det ble gjennomført overordnet kontroll i oktober 2022. Det er ikke dokumentert tilsvarende kontroll for 2020, 2021 eller 2023. Foretaket erkjenner feil for 2020 og 2021, men anfører at forholdet ble rettet i 2022 og at bruddene derfor ikke er grove.

Finanstilsynet mener bruddene er grove. Det er lagt vekt på at manglende overordnet kvalitetskontroll gjelder flere regnskapsår, at det i deler av perioden heller ikke var utpekt oppdragsansvarlig regnskapsfører, og at oppdraget for øvrig hadde alvorlige mangler. Dette økte risikoen for at vesentlige feil og uvanlige transaksjoner ikke ble identifisert og fulgt opp.

Samlet viser forholdene at foretakets overordnede interne kontroll på oppdragsnivå ikke har vært tilstrekkelig.

3.6 Kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse

Konklusjon

Foretaket har ikke systematiske og forsvarlige kvalitetskontroller av det arbeidet som blir utført av medarbeidere som ikke er statsautoriserte regnskapsførere. Forholdet er brudd på regnskapsførerloven § 5-4 første ledd, jf. GRFS punkt 5.2 og 2.1. Siden manglende og mangelfull kvalitetskontroll av regnskapsmedarbeidere gjelder for alle oppdrag, unntatt oppdrag B, mener Finanstilsynet at pliktbruddet er grovt.

Begrunnelse

Det følger av regnskapsførerloven § 5-4 første ledd, jf. GRFS punkt 5.2 og 2.1, at når arbeidet blir utført av medarbeidere som ikke har godkjenning som statsautorisert regnskapsfører, skal oppdragsansvarlig regnskapsfører forsikre seg om at arbeidet blir utført i henhold til lovkrav og oppdragsavtale. Feil og mangler som avdekkes ved kvalitetskontroll må korrigeres så raskt som mulig. Gjennomført kvalitetskontroll skal dokumenteres som en del av foretakets oppdragsdokumentasjon, se regnskapsførerloven § 5-3 første ledd. Dokumentasjonen skal oppbevares i fem år etter regnskapsårets slutt, jf. GRFS pkt. 12.7 første ledd første setning. Når lovbrudd er tatt opp skriftlig med oppdragsgiver, skal denne kommunikasjonen oppbevares i ti år, se GRFS pkt. 12.7. første ledd, andre setning.

For alle oppdragene, med unntak av oppdrag B, var det medarbeider uten godkjenning som utførte regnskapsføringen. Som det fremgår over, har Finanstilsynet avdekket mangler, herunder mangelfulle avstemming, i det arbeidet som er utført av medarbeiderne. Finanstilsynet legger derfor til grunn at foretaket ikke har gjennomført systematiske og forsvarlige kvalitetskontroller av dette arbeidet.

Når det gjelder oppdrag H legger Finanstilsynet til grunn at det ikke er gjennomført slik kvalitetskontroll for regnskapsårene 2020, 2021 og 2022.

4 Særlig om regnskapsføringen for Ousdals selskaper

4.1 Bakgrunn for saken

Advokat Per A. Ousdal (heretter advokaten) tok imot midler fra personer og foretak for videreformidling til ulike låntakere. Långiverne baserte sine utlån på låneavtaler som skulle gi god rente og god sikkerhet. Advokaten avga også inneståelseserklæringer på vegne av advokatselskapet han var deltaker i, som skulle dekke tilbakebetaling av lånets hovedstol og renter, og som også opplyste om annen sikkerhet for utlånene.

Undersøkelser i ettertid viste imidlertid at de angitte låntakerne ikke var reelle. Advokaten benyttet isteden de innbetalte midlene til dekning av egne private utgifter, og til utbetaling av renter og avdrag til andre långivere.

Advokaten benyttet tre ulike selskaper, hvorav to var oppdragsgivere hos Vold Regnskap AS; Otica AS og Siviløkonom Per A. Ousdal AS. De tre selskapene som er benyttet er:

- Otica AS, org. nr. 929 482 808, som var 100 prosent eid av Siviløkonom Per A Ousdal AS, org. nr. 961 859 271. Advokaten var daglig leder fra 2005, men var ikke representert i styret. Styret besto av advokatens familiemedlemmer. Selskapet hadde ingen ansatte. Selskapet er under konkursbehandling. Vold Regnskap AS har vært regnskapsfører for selskapet siden 2012.
- Siviløkonom Per A Ousdal AS som advokaten eide 100 prosent. Advokaten var daglig leder og enestyre. Selskapet hadde ingen ansatte. Selskapet er nå under konkursbehandling. Vold Regnskap AS har vært regnskapsfører for selskapet siden 2012.
- Advokatfirma Bull Årstad DA, der advokaten var én av elleve deltakere.

Finanstilsynet har gjennomgått foretakets oppdragsutførelse for Otica AS, se også punktene overfor i denne rapporten. Finanstilsynet har ikke vurdert regnskapsføringen for Siviløkonom Per A. Ousdal AS med bakgrunn i den svært begrensede aktiviteten som har vært i dette selskapet.

4.2 Forståelse av oppdragsgivers virksomhet

Konklusjon

Foretaket har ikke sørget for å ha tilstrekkelig kunnskap om og forståelse for virksomheten i Otica AS og det betydelige antallet transaksjoner som gikk gjennom selskapet. Dette er brudd på regnskapsførerloven (1993) § 2 andre ledd, jf. forrige GRFS punkt 2.6 og regnskapsførerloven (2022) § 5-4 første ledd, jf. ny GRFS punkt 5.3. Bruddet er grovt.

Begrunnelse

Foretakets forståelse av virksomheten

Otica AS var registrert med formål om å eie fast eiendom og delta i tilsvarende virksomhet. Foretaket har opplyst at de ved oppdragsinngåelsen vurderte selskapet som et typisk investeringsselskap med lav risiko, blant annet basert på at eier var en etablert advokat.

Under oppdraget ble det gjennomført et betydelig omfang av inn- og utbetalinger over selskapets bankkontoer. Foretaket opplyser selv at de i 2023 tok opp med oppdragsgiver om det kunne foreligge konsesjonspliktig virksomhet, etter hvert som beløpene økte. Foretaket la deretter til grunn oppdragsgivers avvisning av dette, og at revisor ville vurdere forholdet ved årsoppgjøret.

Transaksjonsmønster og omfang

Transaksjonsmønsteret i Otica AS involverte i hovedsak oppdragsgivers bankkonto (både inn- og utbetalinger) og konto for mellomværende som advokaten hadde i selskapet. Finanstilsynet konkluderte i foreløpig rapport med at foretaket ikke hadde gjort tilstrekkelige undersøkelser eller kontroller for å forstå dette transaksjonsmønsteret. Blant annet ble det vist til at foretaket har lagt til grunn uttalelser fra oppdragsgiver, uten å ha foretatt egne kritiske vurderinger for årsaken til transaksjonene, eller om virksomheten var underlagt konsesjonsplikt fra Finanstilsynet.

Finanstilsynet mente videre i foreløpig rapport at foretaket ikke hadde stilt nok kritiske spørsmål ved de svært omfattende transaksjonene som er gjort mellom henholdsvis Advokatfirmaet Bull Årstad DA og Otica AS, og advokaten privat og Otica AS. På denne bakgrunn slo Finanstilsynet fast at foretaket dermed ikke hadde sørget for å forstå virksomheten i Otica AS, eller betydningen av de omfattende transaksjonene som har skjedd gjennom foretaket.

Foretakets oppfølging

I svar til foreløpig rapport anfører foretaket at regelverket ikke pålegger Vold Regnskap AS å oppnå 100 % korrekt forståelse for virksomheten kundene driver, uavhengig av om regnskapsfører blir ført bak lyset på sofistisert vis, og at dette ville være å stille helt urealistiske krav. Det vises videre til regnskapsførerloven § 5-4 at det kun er de oppgavene som omfattes av oppdraget som faller inn under pliktene i GRFS og regnskapsførerloven. Foretaket understreker at oppdraget var begrenset til løpende bokføring og avstemming mot bank, og viser til GRFS punkt 5.3 om at regnskapsførers forståelse er begrenset til transaksjoner og andre forhold som kan ha vesentlig betydning for oppdraget.

Videre viser foretaket til at oppdraget ikke var gjenstand for ajourføring for hver enkelt merverdiavgiftstermin, men kun hvert regnskapsår. Rutinen var dermed at foretaket førte alle transaksjoner i regnskapet, som ved årsslutt ble gjennomgått av revisor som instruerte om årsoppgjørsposter. Der det forelå transaksjoner på bank uten bilag, ble disse ført mot Ousdal personlig. Foretaket er enig i at dersom foretaket hadde ført slike transaksjoner som inntekt eller kostnad i selskapet, måtte man hatt en forståelse for disse og bilag som forklarte transaksjonen. Foretaket mener derfor at det er strengt å si at Vold Regnskap AS skulle hatt en forståelse for alle transaksjoner på konto, og at dette hadde forutsatt at foretaket gikk utover rammene for oppdraget. I tillegg anfører foretaket at pengene som kom på konto i Otica AS i hovedsak kom fra advokatfirmaet og at det ble lagt til grunn at midlene uansett var omfattet av advokatens taushetsplikt.

Finanstilsynets vurdering

For å vurdere foretakets anførsler, har Finanstilsynet hatt en nærmere gjennomgang av bankkontoene til Otica AS (konto 1926 og 1940).

Bankkontoene som er kontrollert er de to bankkontoene som hovedsakelig ble benyttet i Otica AS for 2021, 2022 og 2023, og er gjennomgått basert på hovedbøker Finanstilsynet har mottatt fra bostyrer.

Basert på gjennomgangen har Finanstilsynet estimert kontantstrøm inn (forventet inntekt) på bankkontoene for de aktuelle årene til 3,3 millioner kroner (2021), 13,5 millioner kroner (2022) og 3 millioner kroner (2023). Finanstilsynet har ved beregningene lagt til grunn salget av en eiendom og bokførte leie- og renteinntekter. Dette betyr at det er ført driftsfremmede innbetalinger på 15,25 og 116 millioner kroner for henholdsvis 2021, 2022 og 2023. Med andre ord utgjør bokførte midler som er fremmede for driften i Otica AS henholdsvis 81 %, 65 % og 97 % for de tre årene.

Finanstilsynet legger til grunn at transaksjonene som har gått over bankkontoene i Otica AS, i stor grad er av et omfang og en karakter som tilsier at de ikke har tilknytning til selskapets virksomhet. Dette gjelder både størrelsen på beløpene og transaksjonsmønsteret. Til tross for dette kan ikke foretaket dokumentere at det er stilt spørsmål til oppdragsgiver om disse forholdene i noen av årene.

Dette er særlig alvorlig fordi transaksjonene fremstår som vesentlige. Foretakets anførsel om at regnskapsførers forståelse etter GRFS punkt 5.3 er begrenset til forhold av betydning for oppdraget, kan derfor ikke føre frem. Transaksjonenes omfang og karakter tilsier nettopp at de var vesentlige og skulle vært nærmere undersøkt.

Finanstilsynet legger videre til grunn at foretaket ikke har forsøkt å avklare realiteten i transaksjonene. Transaksjonene er i stedet fortløpende bokført mot mellomværende med oppdragsgiver, slik at saldo i regnskapet stemmer med bank og årsoppgave, uten vurdering av hva transaksjonene faktisk gjelder. Dette er ikke i samsvar med bokføringsloven § 4 første ledd nr. 3, hvor det fremgår at bokførte opplysninger skal gjelde faktisk inntrufne hendelser og den bokføringspliktige virksomheten.

Når betydelige og til dels atypiske transaksjoner bokføres på denne måten uten dokumentasjon eller nærmere undersøkelser, innebærer det at regnskapsfører ikke har sikret at transaksjonene er reelle, dokumenterte og knyttet til virksomheten.

Finanstilsynet legger til grunn at oppdragets begrensning til løpende bokføring ikke fritar regnskapsfører fra å ha tilstrekkelig forståelse av virksomheten. Tvert imot er en slik forståelse en forutsetning for å kunne avdekke og håndtere uvanlige eller feilførte transaksjoner. Finanstilsynet opprettholder på denne bakgrunn sin vurdering.

Videre mener foretaket at det ikke er korrekt at de *ble oppmerksomme på at advokaten drev låneformidling*, og presiserer at det ikke var indikasjoner på *organisert låneformidling*, men at det kun var *pengeoverføringer* som ble tatt opp med Ousdal. Foretaket anfører at det ikke er noen generell plikt til å etterforske kunden utover det som er nødvendig for å kunne utføre det konkrete regnskapsoppdraget forsvarlig. Det anføres videre at det foreligger nemndspraksis for at regnskapsfører i stor grad må bygge sin oppdragsutførelse på informasjon fra oppdragsgiver, men at det må foretas en vurdering av oppdragsgivers interne rutiner for å sikre at denne informasjonen er korrekt. Utover dette skjerpes plikten til nærmere undersøkelser dersom det foreligger mistenkelige forhold. Foretaket mener etter dette at Finanstilsynets konklusjoner bærer preg av en etterpåklokskap som ikke kan danne grunnlag for lovens handleplikt, og at Finanstilsynet uansett ikke har tatt høyde for hvor begrenset oppdraget var.

Finanstilsynet understreker at både låneformidling og omfattende pengeoverføringer kan være underlagt konsesjonsplikt og regulering fra Finanstilsynet, og derfor krever tilsvarende aktsomhet fra regnskapsfører. I praksis er det ikke avgjørende om transaksjonene omtales som låneformidling eller pengeoverføringer, dersom omfanget og mønsteret er av en slik karakter at det kan indikere virksomhet som krever konsesjon. Plikten til å foreta nærmere undersøkelser utløses særlig dersom det foreligger mistenkelige forhold, og foretaket burde derfor ha stilt flere kritiske spørsmål uavhengig av hvordan transaksjonene ble betegnet.

Foretaket viser til "nemndspraksis" uten å spesifisere hvilken praksis det refereres til. Finanstilsynet er ikke kjent med hvilken praksis foretaket anfører, og har derfor ikke grunnlag for å kommentere dette nærmere.

Finanstilsynet fastholder at foretaket ikke har sørget for å ha tilstrekkelig kunnskap om og forståelse for virksomheten i Otica AS. Forholdet innebærer en klar svikt i regnskapsførers kjerneplikter og vurderes derfor som grovt.

4.3 Etterlevelse av bokføringsregelverket

Konklusjon

Den regnskapsmessige behandlingen av kjøretøy og inn- og utbetalinger til selskapet er ikke i samsvar med bokføringsregelverket. Det er brudd på grunnleggende bokføringsprinsipper, jf. bokføringsloven § 4, jf. bokføringsloven §§ 6, 10 og 13 og tilhørende bestemmelser i bokføringsforskriften. Videre foreligger det brudd på regnskapsførerloven (2022) § 5-4 første ledd, jf. § 1-2, og regnskapsførerloven (1993) § 2. Finanstilsynet mener at bruddene er grove.

Begrunnelse

Regnskapsmessig behandling av kjøretøy

Gjennomgang av balansekonto "2942 Per Asle Ousdal Privat" for årene 2021 – 2023 viser en rekke transaksjoner knyttet til kjøretøy. Transaksjonene fremgår blant annet gjennom registreringsnumre i bilagsteksten.

Kontroll mot Statens vegvesens kjøretøyregister viser at kjøretøy RL 36688 eller RL 51676 som var eid av Otica AS ikke er balanseført i selskapets regnskaper for de aktuelle årene. Samtidig er

det ført kostnader knyttet til kjøretøy¹ som enten er leaset eller eid privat av advokaten, hvor kostnadene er bokført mot mellomværende med advokaten i Otica AS. Det vises til oversikten som fremgår av foreløpig rapport.

Den regnskapsmessige behandlingen innebærer at eiendeler som selskapet faktisk eide ikke er innregnet, samtidig som kostnader knyttet til eiendeler utenfor virksomheten er belastet selskapets regnskap gjennom mellomværende. Dette er i strid med kravene til fullstendighet, realitet og korrekt klassifisering etter bokføringsregelverket.

Inn- og utbetalinger til selskapet

Det fremgår av bostyrers innrapportering at det i årene 2014 – 2022 er overført 63 724 000 kroner fra klientkonto i advokatselskapet Bull Årstad DA til Otica AS. For årene 2022 – 2024 har det blitt overført 134 320 840 kroner fra advokatens private kontoer til Otica AS. Midlene er raskt overført til andre eksterne mottakere. Finanstilsynet ba i brev 14. oktober 2024 om et utvalg av bilag, dokumentasjon på bokføring og foretakets vurdering av følgende utbetalinger:

Fra konto 3250.07.10437

Dato	Mottaker	Beløp	Finanstilsynets kommentarer
06.01.2021		338 741,00	Dokumentasjon foreligger ikke
04.05.2021		47 410,00	Dokumentasjon foreligger ikke
06.05.2021		19 206,00	Dokumentasjon foreligger ikke
29.06.2021		29 977,00	Dokumentasjon foreligger ikke
20.12.2021		58 899,00	Dokumentasjon foreligger ikke
21.10.2022		1 692 000,00	Dokumentasjon foreligger ikke
26.10.2022		560 607,00	Dokumentasjon foreligger ikke.
24.11.2022		325 500,00	Dokumentasjon foreligger ikke.
28.03.2023		6 002 500,00	Utskrift fra regnskapssystemet og kontoutskrift fra bank er innsendt, ingen faktura eller kontrakt foreligger. Beløpet er bokført debet/kredit 1940.
25.10.2023		175 878,00	Utskrift fra regnskapssystemet og kontoutskrift fra bank er innsendt, ingen faktura eller kontrakt foreligger. Beløpet er bokført debet 2942/kredit 1940.

Fra konto 3205.24.01878

Dato	Mottaker	Beløp	Finanstilsynets kommentarer
18.01.2021		121 875,00	Dokumentasjon foreligger ikke.
09.01.2023		1 346 400,00	Utskrift fra regnskapssystemet og kontoutskrift fra bank er innsendt, ingen faktura eller

¹ med unntak av RJ 84397

			kontrakt foreligger. Beløpet er bokført debet 2942/kredit 1926.
16.02.2023		720 000,00	Utskrift fra regnskapssystemet og kontoutskrift fra bank er innsendt, ingen faktura eller kontrakt foreligger. Beløpet er bokført debet 2942/kredit 1926.
17.02.2023		1 691 000,00	Faktura og kjøpekontrakt er innsendt, gjelder kjøp av båt Nimbus C8 med motor 300HK. Fakturamottaker er advokaten privat.
15.06.2023		280 263,00	Faktura er innsendt, gjelder innkjøp av utstyr til badrom. Faktura er stilet til advokatens kone.
03.08.2023		330 784,00	Utskrift fra regnskapssystemet og kontoutskrift fra bank er innsendt, ingen faktura eller kontrakt foreligger. Beløpet er bokført debet 2942/kredit 1926.
30.08.2023		100 118,75	Utskrift fra regnskapssystemet og kontoutskrift fra bank er innsendt, ingen faktura eller kontrakt foreligger. Beløpet er bokført debet 2942/kredit 1926.
04.09.2023		450 450,00	Utskrift fra regnskapssystemet og kontoutskrift fra bank er innsendt, ingen faktura eller kontrakt foreligger. Beløpet er bokført debet 2942/kredit 1926.
24.11.2023		150 000,00	Utskrift fra regnskapssystemet og kontoutskrift fra bank er innsendt, ingen faktura eller kontrakt foreligger. Beløpet er bokført debet 2942/kredit 1926.

Det fremgår av foretakets redegjørelse av 18. oktober 2024 at foretaket har ansett betalinger fra disse kontoene som tilbakebetaling av tilgodehavende til advokaten ettersom han hadde innbetalt betydelige beløp til Otica AS. Det fremgår ikke om foretaket har vurdert hvorfor Otica AS skulle motta innbetalinger først fra advokatselskapet og senere fra advokatens privatkontoer. Utbetalingene fra Otica AS sine kontoer fremstår også i all hovedsak som private uttak som ikke har noen naturlig tilknytning til virksomheten i Otica AS.

Finanstilsynet konkluderte derfor i foreløpig rapport med at foretaket ikke hadde vurdert verken hensiktsmessigheten eller lovligheten av de posteringer som er gjort på konto for mellomværende og bankkontoene, og heller ikke gjort noen vurderinger av hvordan dette har påvirket riktigheten av selskapets fordringer og gjeld.

I svaret til foreløpig rapport viser foretaket på ny til at oppdraget var begrenset til å gjelde ren bokføring. Foretaket har opplyst at transaksjoner som fremsto som å være av privat art er satt på mellomregningskonto og at foretaket har lagt til grunn at revisor ved årsslutt vurderte om transaksjonen gjaldt utbytte eller tilbakebetaling av lån. Videre bekrefter foretaket at regnskapsfører ikke har foretatt selvstendige vurderinger av mellomværende, annet enn ved å konkludere med at disse ikke gjaldt selskapet, og derfor ble ført mot Ousdal personlig.

Foretaket har også vist til at alternativet til å føre transaksjonene på mellomregningskonto er å ikke bokføre dem, noe som innebærer at banksaldo ikke vil stemme og at det vil forvanske jobben med å rydde opp i udokumenterte transaksjoner. Som støtte for sin praksis har foretaket oversendt uttalelse fra Sticos om at slike kontoer kan benyttes midlertidig.

Foretaket har også opplyst at fremgangsmåten var ment å sikre transparens, men erkjenner at det kunne vært hensiktsmessig å stille ytterligere krav til dokumentasjon fra oppdragsgiver, men at dette ville ha utfordret den privatrettslige avtalen med oppdragsgiver og arbeidsfordelingen med revisor. For å unngå lignende situasjoner i fremtiden, har foretaket opplyst å ha implementert nye rutiner som sikrer bedre kontroll og dokumentasjon av transaksjoner, samt opplæring av ansatte.

Finanstilsynet legger til grunn at bokførte opplysninger skal være resultat av faktiske hendelser som gjelder den bokføringspliktige virksomheten, og at opplysningene skal være tilstrekkelig dokumentert, jf. bokføringsloven § 4 første ledd nr. 3 og 6. Regnskapsforetaket har et selvstendig ansvar for å etterspørre dokumentasjon og avklare transaksjoner som ikke har en klar tilknytning til virksomheten.

Finanstilsynet mener at foretakets praksis med løpende bokføring av et betydelig omfang udokumenterte og til dels private transaksjoner på mellomregningskonto, uten på noe tidspunkt å foreta selvstendige vurderinger av transaksjonene eller å be oppdragsgiver om nærmere forklaring til disse, er grove brudd på regnskapsførers plikter. Slik Finanstilsynet forstår saken, har heller ikke regnskapsfører opplyst oppdragsgiver om at det ikke er anledning til å føre private eller udokumenterbare transaksjoner i virksomhetens regnskap, og slik hindret fremtidig føring av disse transaksjonene.

Det fritar ikke foretaket for ansvar at oppdraget er ansett begrenset til bokføring, eller at vurderinger er forutsatt håndtert av revisor. Regnskapsfører har et selvstendig ansvar for at bokføringen er i samsvar med regelverket, herunder at transaksjoner er reelle, dokumenterte og knyttet til virksomheten.

Videre legger Finanstilsynet til grunn at foretaket ikke har fulgt opp eller reagert på transaksjoner som fremstår som klart utenfor virksomheten, og heller ikke i tilstrekkelig grad har informert oppdragsgiver om at slike forhold ikke kan regnskapsføres som gjort.

Den etablerte praksisen har medført vesentlige svakheter i regnskapets pålitelighet, herunder knyttet til riktigheten av selskapets eiendeler, gjeld og mellomværender.

Samlet innebærer dette klare og alvorlige avvik fra grunnleggende plikter etter bokføringsregelverket og regnskapsførerlovgivningen, og forholdene vurderes derfor som grove.

4.4 Manglende undersøkelse av mistenkelige transaksjoner

Konklusjon

Det er avdekket overtredelse av hvitvaskingsloven § 25 første ledd, jf. andre ledd. Overtredelsen er grov.

Begrunnelse

Otica AS har mottatt betydelige innbetalinger fra Advokatfirmaet Bull Årstad DA. Ifølge bostyrers innberetning har Otica AS til sammen mottatt om lag 64 millioner kroner fra Advokatfirmaet Bull Årstad DA i perioden 2014 – 2022. Disse transaksjonene har kjennetegn som nevnt i hvitvaskingsloven § 25 andre ledd bokstav a – c. Foretaket har ikke foretatt nærmere undersøkelser av transaksjoner i perioden selskapet har vært regnskapsfører for Otica AS. Det har vært et betydelig antall transaksjoner som har pågått over lang tid. Overtredelsen er derfor grov.

Det fremgår av tilsvaret at foretaket nå i ettertid ser og er enig i at transaksjonene rammes av flere av kjennetegnene i hvitvaskingsloven § 25 andre ledd bokstav a-c, men at det for Vold Regnskap

AS så annerledes ut da transaksjonene fant sted og at reglene må ta høyde for at pliktsubjektets situasjon på handlingstiden, og at Finanstilsynet ikke anlegger en handlingsnorm som er objektivisert og basert på en fasit som avdekkes i ettertid. Dette gjelder særlig når reglene er straffebelagte og konsekvensene for pliktsubjektet er store.

Det er videre i tilsvaret foretatt en gjennomgang av hvitvaskingsloven § 25 andre ledd bokstav a – c, med en forklaring for hvorfor Vold Regnskap AS ikke kan lastes for det som har skjedd. I hovedsak vises det til begrensningene i oppdraget, at det ikke forelå mistanke om at overføringene manglet et legitimt formål fordi disse ble "godkjent" av revisor, og at overføringene gradvis ble større og derfor ikke fremsto som usedvanlig store, komplekse eller uvanlige. Foretaket viser også til det omfattende kriminelle universet Ousdal hadde bygget opp rundt seg som gjorde at det for foretaket ikke ble naturlig å tenke tanken på at det her kunne foregå noe kriminelt. Videre anføres det fra foretakets side at midlene kom fra et advokatselskap underlagt hvitvaskingsloven og Finanstilsynets eget tilsyn, noe som er modererende risikofaktorer, og at det ikke over tid ble utløst noen undersøkelsesplikt som ikke ble etterlevd.

Finanstilsynet viser til at regnskapsfører har en selvstendig plikt til å kontrollere om det er transaksjoner eller andre forhold hos oppdragsgiveren som kan være i strid med hvitvaskingslovens bestemmelser. Et regnskapsforetak kan ikke unnlate å foreta slike undersøkelser med den begrunnelse at oppdragsgiveren er revisjonspliktig, og at det dermed er valgt revisor som skal gjøre undersøkelsene, selv om foretakets oppdrag for den angjeldende oppdragsgiveren er begrenset til bokføringen. Finanstilsynet vil i den forbindelse påpeke at det er regnskapsforetaket som har førstehåndsinformasjon om transaksjonen når bilaget blir bokført, og skal på det tidspunktet også kontrollere og vurdere om bilaget eller transaksjonen er mistenkelige sett opp mot hvitvaskingsregelverket.

Når det gjelder anførselen som knytter seg til at advokatselskapet selv er underlagt hvitvaskingsloven og Finanstilsynets tilsyn og at dette er modererende risikofaktorer, viser Finanstilsynet til at det er Advokattilsynet (tidligere Tilsynsrådet for advokatvirksomhet) som har tilsynsansvaret for advokatvirksomhet. Videre viser Finanstilsynet til Økokrims nasjonale risikovurdering fra 2022 punkt 4.12. Her fremgår det at Økokrim vurderer risikoen for hvitvasking knyttet til advokater å være betydelig. Blant annet er det vist til at Advokattilsynet har erfart flere tilfeller der det er grunn til å mistenke at advokater bevisst eller ubevisst har bistått kriminelle aktører med å flytte penger eller gjennomføre transaksjoner som ledd i hvitvaskingsprosesser. Det vises også til at risikoen særlig knytter seg til bruk av klientkonto, ettersom opplysninger om transaksjoner via kontoen er beskyttet av advokatens taushetsplikt. Finanstilsynet mener dermed at det ikke er en modererende risikofaktor at midlene kom fra et advokatselskap, men heller at regnskapsfører skulle hatt økt fokus på risikoen for hvitvasking. Finanstilsynet understreker også at foretakets plikter er selvstendige og at foretaket må etterleve regelverket fullt ut uavhengig av om andre impliserte i sakskomplekset også er rapporteringspliktige.

Anførselene fra foretaket endrer dermed ikke Finanstilsynets vurdering av at foretaket har brutt plikten til nærmere undersøkelser som ble utløst av momentene i hvitvaskingsloven § 25 andre ledd bokstav a – c. Finanstilsynet mener at undersøkelsesplikten ble utløst løpende gjennom oppdragsutførelsen, og at bestemmelsen tar sikte på å avdekke nettopp slike forhold som har fremkommet om oppdraget i ettertid. Finanstilsynet opprettholder derfor sin vurdering.

5 Oppsummering og videre oppfølging

Finanstilsynet ser svært alvorlig på forholdene som er avdekket ved tilsynet. Kontrollen har vist alvorlige og gjennomgående mangler i foretakets etterlevelse av regnskapsførerlovgivningen, bokføringsregelverket og hvitvaskingsloven. Manglene gjelder både oppdraget for Otica AS og foretakets øvrige oppdragsutførelse.

For Otica AS har foretaket over flere år ikke hatt tilstrekkelig forståelse av virksomheten og de omfattende transaksjonene som gikk gjennom selskapet. Store inn- og utbetalinger ble bokført mot mellomværende med oppdragsgiver, uten at foretaket gjorde nødvendige undersøkelser, innhentet tilstrekkelig dokumentasjon eller vurderte hva transaksjonene faktisk gjaldt. Foretaket undersøkte heller ikke transaksjoner som utløste undersøkelsesplikt etter hvitvaskingsloven. I deler av oppdragsperioden var det heller ikke utpekt oppdragsansvarlig regnskapsfører, og kvalitetskontrollen var mangelfull.

Kontrollen av de øvrige oppdragene viste også alvorlige mangler. Foretaket hadde ikke gjort tilstrekkelige vurderinger av oppdragsgivernes interne rutiner. Det var vesentlige mangler ved pliktige avstemminger, feil knyttet til balanseføring av utsatt skattefordel og svakheter i kvalitetskontrollen på oppdragsnivå og i kontrollen av medarbeideres arbeid. Manglene gikk igjen i flere oppdrag og viser svikt i foretakets styring og kontroll.

Finanstilsynet legger etter dette til grunn at foretaket har brutt sentrale plikter som skal sikre forsvarlig oppdragsutførelse, korrekt bokføring og nødvendig oppfølging av risiko. Manglene er alvorlige, og flere av bruddene er vurdert som grove.

Foretaket har ansvar for å rette opp manglene og sikre at tilsvarende forhold ikke skjer igjen. Finanstilsynet forventer at foretaket gjennomgår årsakene til regelbruddene på en systematisk måte. Gjennomgangen må ikke bare beskrive hvilke feil som er avdekket, men også hvorfor feilene kunne oppstå og hvorfor foretakets rutiner, kontroller og ledelsesoppfølging ikke fanget dem opp.

Foretaket må på bakgrunn av denne gjennomgangen sette i verk konkrete og målrettede tiltak. Tiltakene må være tilpasset de manglene som er avdekket i rapporten, og må minst omfatte:

- en samlet vurdering av om foretakets rutiner for oppdragsutførelse er tilstrekkelige og etterleves i praksis
- tydeligere krav til virksomhetsforståelse og vurdering av oppdragsgivers interne rutiner, særlig der transaksjoner er uvanlige, omfattende eller har uklar tilknytning til virksomheten
- rutiner som sikrer at udokumenterte eller uklare transaksjoner ikke bokføres uten nødvendig avklaring og dokumentasjon
- rutiner for når og hvordan regnskapsfører skal stille spørsmål til oppdragsgiver, be om dokumentasjon, varsle om regelbrudd og eventuelt avslutte oppdrag
- styrket oppfølging av pliktige avstemminger, slik at avstemmingene er fullstendige, dokumenterte og egnet til å avdekke feil
- tiltak som sikrer forsvarlige vurderinger ved balanseføring av utsatt skattefordel og andre regnskapsposter som krever særskilt vurdering
- forbedret overordnet kvalitetskontroll på oppdragsnivå, slik at kontrollen er reell, oppdragsspesifikk og rettet mot vesentlige risikoområder
- systematisk kvalitetskontroll av arbeid utført av medarbeidere som ikke er statsautoriserte regnskapsførere
- styrket etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, særlig plikten til å undersøke uvanlige eller mistenkelige transaksjoner og dokumentere vurderingene
- tydeligere ledelsesoppfølging av at nye rutiner faktisk brukes og virker etter hensikten

Finanstilsynet understreker at generelle opplæringstiltak, interne møter eller innskjerpinger ikke er tilstrekkelig alene. Slike tiltak må følges opp med faktisk endret praksis, tydelig ansvars plassering, dokumenterte kontrollhandlinger og løpende ledelsesoppfølging.

Foretaket må kunne dokumentere hvilke årsaker som er identifisert, hvilke tiltak som er gjennomført, hvem som har ansvar for tiltakene, og hvordan foretaket vil kontrollere at tiltakene virker. Dokumentasjonen må vise at tiltakene er innarbeidet i den løpende oppdragsutførelsen, og at ledelsen følger opp etterlevelsen på en systematisk måte.

Finanstilsynet vil følge opp foretakets arbeid med å rette manglene. Dersom foretaket ikke kan dokumentere tilstrekkelige og effektive tiltak, kan dette få betydning for Finanstilsynets vurdering av foretakets videre godkjenning som regnskapsforetak.

For Finanstilsynet

Marte Voie Opland
direktør for markedstilsyn

Lene Tofte Dønvold
seksjonsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.